

Szerkesztési iroda:
Főter takarékpénztári épület 2-dik
emelet, hová e lap szellemi részét illető köz-
lemények intézendők. Bérmentetlen levelek
csak ismert kezektől fogadtnak el.

Kiadói hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdai irodája
főter 8-ik szám, Ackermann-féle ház), hová
e lap anyagi részét illető közlemények (elő-
fizetési pénz, kiadása körüli panaszok, hir-
detmények), bérmentesen intézendők.

ALFÖLD.

POLITIKAI NAPI LAP,

egyszersmind az aradi gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Megjelen: az ünnepnap utáni napot
kivéve mindennap.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékire:
Egész évre 14 ft — kr	Egész évre 16 ft — kr
Fél évre 7 „ — „	Fél évre 8 „ — „
Negyed évre 3 „ 50 „	Negyed évre 4 „ — „

Hirdetmények díja: 5 hasábos petit-sor
egyszeri hirdetésénél 6, és minden követe-
zőknél 3 ujkr számítatik. Terjedelmes hirde-
tések többszöri beiktatásnál kedvezőbb feltéte-
lek mellett vétetnek föl. — Bélyegdíj külön 30
ujkr. — Magánvita 3 hasábos petit-sor 15 ujkr.

Aradi gazdasági egyesület.

Az aradi gazdasági Egyesület igazgató-
választmányja f. év február 11-én délelőtt 10
órákor, Atzél Péter elnök lakásán (Széchenyi-
utca 6. sz.) ülést tart, melyre a tagok minél
nagyobb számmal megjelenni kéretnek.

Arad, 1867. február 3.

Az elnökség.

Nyílt levél

méltóságos báró Eötvös József urhoz.

Évről évre elemi csapás csapás után!
Földmivelő osztályunkat végveszély; veszé-
lyes proletariatus keletkezése fenyegeti ha-
zánkat! Munka nélkül szűkölködnek nap-
számosaink, az állam, az egyesek kénysze-
rülnek vállvetve minden erőt megfeszíteni,
hogy inségi munkák foganatba vétele által
az éhezőknek — legalább is a mindennapi
kenyér szerzésére alkalmat nyújthassanak!
... És a földmivelő, a munkás nyomora át-
hatott már a nemzet minden rétegébe!

Aggasztó, megrémítő állapot! Gátat
kell vetnünk a veszély továbbterjedésének,
gátat a nyomornak, legalább oly nagy mér-
tékbeni ismétlésének! Segítség kell!

... Hogyan? mi módon? mely eszkö-
zökkel?

Ha oka után fürkésznünk annak, hogy
miért oly mélyek a sebek, melyeket egy
inségi év hazánkon ver, miért oly általános
a nyomor, ha elemi csapások földmivelésün-
ket sújtják? — Ugyhiszem, jómindnyájunk
iparunk kevés kifejlődöttségében, vagyis
hiányában találjuk azt; abban, hogy ha-
zánk még ma is voltaképen csupán földmi-
velő ország. Nem tapasztaltuk-e 1863-ban
is, miszerint, — daczára annak, hogy közle-
kedési eszközeink csak kevésbé felelnek meg
hazánk nemzetgazdasági érdekeinek, a ga-
bonaárak csak annyiban voltak megbirhat-
lanok, a mennyiben még annyi pénzünk sem
volt. Minden jövedelmünk a földmivelésből
vévén eredetét, e forrás bedugulásával mind-
nyáján szenvedünk pénzsükségben. Történ-
hetnék-e az oly nagy mértékben, ha ipa-
runk volna, ha iparunk virágzanék? Fran-
ciaországra, a német vámegegyesületre, és
bármely, iparban előhaladt országra utalva,
határozott nemmel kell felelnünk.

Teremtsünk tehát ipart!

Igen, de honnan vegyük a tőkét?

A mi az egyes előtt lehetetlen, kivihető
a vállvetett szent akarat által. Nem bizonyít-
ja-e azt azon 12 Rochedale-i gyapotszövő
munkás, ki 1843-ban néhány forinttal „fo-
gyasztási egyesület“et alapított, mely ma mil-
liók felett rendelkezik? A közhasznu egyle-
tek száma hazánkba szaporodik.

Hála a magyarok Istenének. Hála ne-
mes báró, Ön és méltó társai fáradhatlan
ügybuzgalmának: — létezik hazánk ipar-
egyesülete! És ha virágzó iparunk a termé-
szet-adta kincsek értékét megtízszerezendi,
megszázszorozandja: fogja a nemzet, — mely
Széchenyinknek nagyszerűségében is pará-
nyi szobrot emelt kőből, öröklött a ma-
gyar hő kebelben. — Önök nevét ezredéves
élte legragyogóbbjai koszorujában áldva-

áldani, a jelen már is azzal hálálja meg
Önök hazafias törekvését, mit Önök önzeste-
len szívük egyetlen jutalmul várt — a ha-
zai, a nemzeti ügy lelkes fölkarolásával!

A haza lelkesül; egy szikra és lobot vet
az erőszakosan elfojtva tartott tűz! Mondja,
nemes báró! a nemzetnek, hogy milliókra
van szükségünk, miszerint a hazai iparnak
alapját megvessük, az elemi csapások-ozokta
inség vállainkra nehezedett nagy mértékbeni
ismétlését jövőre lehetlenné tegyük: és a
nemzet lelkesen rakja a hon oltárára a kért
milliókat!

Avagy ábrándozom?...

Nem! az lehetetlen!

Jó mindnyájunk emlékezünk arra, —
hogy is ne emlékeznünk! — nem azért, mi-
velhogy még csak maapában történt, nem!
de mivel a tény benyomása örökre vésődött
be szívünkbe, — hogy 1866-ban az egységes
Olaszország pénzügyi viszonyai a lehetőleg
legaggasztóbb állapotban lévén a „Popolo d'
Italia“ szerkesztősége Olaszország népét arra
szólította fel, miszerint az államadósságot
nemzeti aláírás útján törlesszse, s így mint
egy második plebiscito által az olasz egysé-
get megpecsételje. „I nostri guai son molti,
ma non superanno mai il nostra patriotismo!“
kiáltott föl Boggio, és 24 millió olasz szív
viszhangzá lelkes szavát, mert minden olasz
szív dobbanásának híi kifejezése volt!

Egy milliót irt alá a Ré-galanthuomo,
százezreket a nagyok, a bankárok, a nagy-
városok, a nagykereskedők, egy-egy napi
munkadíjt áldozott a szegény napszámos,
egy-egy napi fizetést egész ezredek, útegek!
— Oh! Boggio! miért nem imádkozál: „En
Istenem! engedj meghalnom, e napok után
ridegnek tűnnék fel nekem életem!“? hidd!
Istened, ki annyira szeretett, hogy e napokat
megérned engedé, meghallgatja imádat!...

Ezt tette Olaszhon!... A ridegen szá-
mitó ész belátta, hogy milliók sem gyűlnek
egyhamar milliárdokká — és milliárdokká
megy az olasz államadósság; az olasz egy-
ség ellenei gunyra gunyort szórtak: a szív
azonban hevült annyi lelkesült hazafiság lá-
tására. — És a gunyor is elnémula, ha
nem is a kitűzött nagyszerű, volt még is rop-
pant gyakorlati haszna; midőn Olaszország
egységének befejezéséért sikra szállt, nem
szorult a bankárok drága kölcsöneire — a
vér-, és pénzáldozatok egyaránt a hazafiság
áldozatai valának.

Ezt tette Olaszország! És fölülmulta-e
valaha nemzet a magyar hazafiak áldozat
készségét? s hazánkban, Magyarhonban,
mely lelkesült bőkezűsége, áldozatkész haza-
fisága, emberbaráti szeretete a nemzeti szin-
házat, muzeumot, akadémiát, a vakok inté-
zeteit, a... de — vég nélkül akarom-e számta-
lan intézeteink mindegyikét elősorolni? nem
mondhatja-e nemzetünk büszke öntudattal;
népek! ne kérkedetek azzal, hogy nemzeti
és emberbaráti intézetekre nézve hazánkat
fölülmuljatók: intézeteiteket hazafias kormá-
nyok emelték, a mi intézeteinket — egytől
egyig nemzetünk áldozatkészsége! — S e
hazában — mondom — elhangozhatnék-e a
lelkesültség hangján kiejtett ama szó: „Na-
gyok a mi bajaink, de sohasem le-

endnek oly nagyok, hogy hazafisá-
gunkat fölülmulnák?“ Műiparunk hi-
ánya, kevés kifejlődöttsége oka a mi szegény-
ségünknek, oka annak, hogy inségi években
nyomorunk oly általános: vessünk annak gá-
tat, teremtsünk nemzeti aláírás út-
ján tőkét, mely műiparunk törzs va-
gyona, a szegénység gyámolításá-
nak kutforrása legyen!

S ha meglátják, mennyire tud lelkesülni
a mi nemzetünk ezen nemzeti ügy mellett:
nem lesz-e az vizariasztó intés azon hatal-
makra nézve, kik netalán nélkülünk, elle-
nük vetnek oly politikai kombinatiokat, me-
lyeknél, a haza önállása, független-
sége, ép egész mivolta érti lelke-
sültségünket, áldozatkészségün-
ket számításba venni szükséges?!... Nem
lesz-e reájuk nézve anyagi jó létünkér-
ti lelkesedésünk nemzeti lételünkér-
ti lelkesedésünk aránykulcsa?!...

... Ma a haza pénzt kér, s mi áldozunk
pénzt a haza oltárára. S ha külellentől fe-
nyegedve, holnap vérünket, életünket köve-
telendi, vérünket, életünket fogjuk föláldozni
érette!...

Ma a haza pénzt kér mitőlünk, azt kéri,
hogy nemzeti aláírás útján tőkét teremtsünk,
mely műiparunk törzsvagyona, a szegénység
gyámolításának kutforrása legyen!

Vessünk vállat, alakítsunk megyénként,
járásonként bizottmányokat, melyek a nem-
zeti aláírást létesítsék. Mondjuk a gazdagok-
nak, hogy ajándékozott összegeiken gátat
építünk a köz- és magány-biztosság legna-
gyobb ellene — a proletariatus terjedésé-
nek; tudassuk a szegényekkel, hogy fillérei-
ken gyárak fognak építtetni, melyekben ők
télen, inség idején, üres óráikban munkakeres-
letet találhatnak; magyarazzuk meg a fős-
vénynek, hogy kincsei csekély biztosítás díját
kérjük, értessük meg a népbaráttal, hogy a
népfőlségnek, a democratiának bástyát épi-
tünk; mondjuk a földmivelőnek, hogy nyers
termelékjeinek hazai, közel piacon jó vevőt
szerezünk rajta; a hazafinak, hogy a haza
Péter-fillérje: és ki neve hiányzand a nemzeti
aláírás ez ivéről?...

Az így előállt összegeken pedig építtes-
sünk vasuti hálózatunk mentében oly gyá-
rakat, melyek:

- 1.) Lehetőleg több munkaerőt alkalmaz-
tatnak.
- 2.) Az általuk földolgozandó nyers
anyagok termelési helye központját foglal-
ják el.
- 3.) Lehetőleg legszélesebb alapra fektet-
ve, az iparban előhaladó országokkai
keseskedelmi szerződéseink által nagyon
könnyebbitett idegen verseny és legkivált
az angol „kis háboruszkodás“ ellen a a sarat
megállhassák.

E gyárak tiszta jövedelmének fele to-
vább felállítandó gyárak törzstőkéje, másik
fele tőke a szegénység gyámolítására.

Ez szerény tervem. *)

*) A terv lényege kétségtelenül üdvös, de gya-
korlatosságát, alkalmazhatóságát nem látjuk még
elégé kifejtve; de azt gondoljuk, szerző ezt is
ki fogja fejteni.

Hő kérelmem pedig, nemes báró! tisztítsa azt meg a salaktól, s foglalja be az iparegyesület keretébe! Nemes báró! tegye magáévá ez ügyet.

Az ügy hazai, nemzeti: s szenvedhetnék-e hazai, nemzeti ügy, melynek élén báró Eötvös József neve áll, hajótörést a nemzet csökönyösségén?!

Bay Arthur.

A 65-ös bizottság ülése.

Pest, február 1.

A 65-ös bizottmány, ma délelőtt 10 órakor tartott ülésében folytatta a 15-ös bizottmány javaslata fölötti vitatkozását.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve hitelesített, felolvasatott a 44- és 45-dik §, melyek észrevétel nélkül elfogadtattak.

A 46-dik § elfogadtattott.

A 47-dik §-hoz Szentkirályi Mór e következő módosítványt terjesztette elő „a bizottságok ülései rendszeren nyilvánosak. A kivételi szabályok egészben az ügyrend által fognak megállapítani, határozat azonban csak nyílt ülésben hozható.” — Elfogadtattott.

A 48-dik §-ra nem tétett észrevétel.

A 49-dik §-nál Somssics Pál azt javasolta, miszerint e szavak: „adósság követelés” cseréltesse fel e szavakkal: „oly kereset miatt, a mely személyes letartóztatást vonhat maga után, indokul hozván fel, hogy az adóssági börtönök házában nincsenek törvényesen életbeléptetve.” — Szentkirályi Mór egyenesen § végéhez ezt kívánja tétetni: „Egyébiránt a tanácskozások alkalmával netalán történhet rendtelenségek megelőzése végett az ügyrendi szabályzat által fognak intézkedések tétetni.” — E két módosítvány a többség által elfogadtattott.

Az 50., 51., 52., és 53. §§. szintén szóváltás nélkül elfogadtattak.

Ezután felolvasattak az államadóságokról szóló 54., 55., 56., 57., 58., és 59. §§. — Lónyay Menyhért az 57-dik § ra nézve azt indítványozza, hogy annak utolsó része hagyassék ki. A jogi állapot az 55-dik §-ban biztosított. Az 57-dik §. első részében ki van mondva, mikép az ország kész elvállalni az államadóságok egy részét a nélkül, hogy ki lenne mondva, miszerint magának a tőkének egy részét akarja elvállalni. Ezt a §. utolsó soraiból következtetni lehetne, tudniillik az államadóságok felosztását, a mi kivihetetlen, mert az osztrák államadóságok nemei oly különbözők — a bécsi ellenőrködési bizottmány jelentése nyolcz osztályba teszi — miszerint azokat igazságosan felosztani nem is lehetne, de ez a hitelezőket is zavarba ejtené, mert a birodalom egyik vagy másik felének több avagy kevesebb hitel tulajdonítottván, az államadóságoknak azonnal különböző értékük volna; de nemzetgazdasági tekintetben célszerű sem lenne a felosztás. Minek folytán nem ugyan itt, hanem a 63. § után beiktatni kívánná e passust „a quota meghatározásával a vámszövevény megkötésével egyidejűleg lesz egyszersmind az államadóságok után Magyarország által elvállalható évjáradék is az 56. és 63. §§. kijelölt módon, szabad egyezkedés útján megállapítandó.” De ák Ferencz pártolta a módosítványt, a mely azonban csak a 63-ik §. után lesz tárgyalható — Ghyczy Kálmán nem tudja felfogni a módosítvány horderejét, hanem azért általánosán szólván az ügyhez, az államadóságok egy részének elvállalására késznek nyilatkozik, mert e tekintetben millió ember van érdekelve. Ha visszautasítanók az államadóságok egy részének elvállalását, akkor nemcsak a pénz-olygarchia, de még az ezen tekintélyes hatalommal összekötött nevezetes osztály legnagyobb ellenszenvét is felingerelnék hazánk ellen. Azonban első föltétel, miszerint Magyarország jogához tartozik az általa felvállalható államadóság részét meghatározni, mert ha ezen rész meghatározását az örökös tartományok végzésétől teszszük függővé, akkor Magyarország önállása lesz veszélyeztetve. Végre azt kérdi szónok, mi történik akkor, ha Magyarország nem tud az adósságok iránt a Felső többi országaival meg egyezni? Nincs-e ez kapcsolatban a 23-dik §-sal, mely szerint ily esetben a Felső határoz? — Kautz Gyula az államadóságok kérdése megoldását életkérdésnek tartja, mert a birodalom anyagi reconstitúciója Magyarországra nézve is roppant fontossága, de e tekintetben a baloldaliak más basisból indultak ki, tudniillik a tőke felosztását követelik, mi pedig a kamatok évenkénti járulékaiban kívánunk résztvenni. Szónok kifejezvé a különbséget, hosszabb előadásában a tőkefelosztás lehetlenségét törekedett bebizonyítani. — Lónyay Menyhért megjegyzéseket tett Ghyczy Kálmán észrevételeire, — utána Ivánka Imre szólt. — Tiszta Kálmán, az államadóságok egy része elvállalását köteleltségének tekinti, de ezen politikai kénytelenség kijelentése Magyarország szabad akaratától függ. — De ák Ferencz csak abban lát a felmerült nézetek között különbséget, valjon az államadóságok tőkéjének vagy kamatainak egy részét vállal-

juk-e el? A Ghyczy által felhozott föltételeket jobbadán ezen javaslat is magában foglalja, csak-hogy ez nem magára az országra, hanem a kölcsönös alkura bizza a quota elhatározását. Ghyczy jól tudja, hogy ezen államadóssági quótára a javaslat 23-dik §-át nem lehet alkalmazni, mert az tökéletesen szabad alku tárgya. Ezután szóló az évi járadék előnyeit fejtegette a tőke részének elvállalása fölött; maga az alku iránt a magyar törvényhozás fog határozni, — az pedig, hogy az egyesség nem jövedel létre, lehetetlen, mert az egyezkedés politikai kényszerűség, mely alul sem mi, sem az örökös tartományok nem menekülhetnek. — Trefort Ágoston az államadósság tőkéjének igazságos felosztását lehetetlennek tartja. — Ghyczy Kálmán ezafölött felel Kautz-nak. — Zsedényi Eduárd arra figyelmezteti Ghyczyt, hogy a tőke elvállalása maga után vonná a belső vámvonaloknak a nemzet által bizonyosan nem óhajtott felállítását, miután Magyarország egyenes adójából a kamatok és törlesztést nem fizethetvén, az indirect adókat kellene biztosító forrás gyanánt kijelölni s így ezek kivételét és kezelést is a többi tartományoktól elkülöníteni. — Tiszta László az államadóssági tőke nem pedig a kamatok elvállalása mellett emelvé szót, a benső vámvonalat inkább határszéli vámvonalnak nevezé. — De ák Ferencz azt jegyzi meg, miszerint jogosan ugyan felosztható, de nem célszerűen, s politikailag e felosztás nem javasolható; — továbbá hogy mindazon tekintetek, melyekre a tuloldaliak hivatkoznak, az államadósságok iránt ezen 57-ik §. szerint eszközöndő egyezkedés alkalmával, sem a magyar küldöttek, sem a magyar törvényhozás figyelmét bizonyára ki nem kerüldik. — Ezekután az 57-ik §. a javasolt kihagyással s az előadott módosítással elfogadtattott, és az ülés oszlani kezdett, midőn De ák Ferencz a bizottmányt arra figyelmezteté, hogy Lónyay Menyhértnak vannak még a javaslat utolsó §§. után némely észrevételei, melyeket jó volna lediktálni. — Ghyczy azt kívánja, hogy ezen módosítványok litografiztassanak.

Elnök ezután, a bizottmányt hétfőn delutáni 5 órára a végből összehíván, hogy az illető módosítványok lediktáltassanak, az ülést d. u. 2 óra előtt eloszlatá.

A képviselőház folyó hó 4-én azaz hétfőn d. e. 10 órakor ülést tartand. — Ugy halljuk, hogy a 65-ös bizottmány keddi ülésében befejezheti működését.

Közintézetek.

Az aradi polgári jótékony egylet e hó 2-án délelőtt rendes évi közgyűlést tartott, Andrényi Károly egyleti elnök előülése alatt. Az ülés megittatván, mindenekelőtt a múlt évi kezeletről szóló jegyzőkönyv olvastattott föl s a választmány intézkedései jóváhagyattak. Ezután a tisztújításhoz fogtak, mely czélból egy szavazatszedő bizottság lön kiküldve. Míg a szavazási czédulák összedadása tartott, fölolvastattak az átvizsgált alap-szabályok, melyek új átvizsgálás és stilizálás végett egy 3 tagu bizottságnak adattak ki; ha az elkészül munkálatával, csupán a tárgybani határozathozatal végett rendkívül közgyűlés fog összehívatni. Ez alatt a szavazatszedő bizottság is bevégezte munkáját. A szavazási eredménye következő: Elnök Andrényi Károly; alelnök Kristófy Zsigmond; titkár Lukácsy Miklós; pénztárnok Blau Henrik. Választmányi tagok: dr. Aradi István, Foch Ferencz, Goldscheider Henrik, Herrling János, Schwarz Zsigmond, Szvatek István, Tedeschi János, Traytler Lajos. Póttagok: Bettelheim Vilmos, Csemegi Károly, Elek István, Probst Ferdinánd, Steinitzer Farkas. Egyéb tárgy nem lévén, elnök a gyűlést fölözlatá.

Az aradi kereskedelmi testület február 3-án tisztújító közgyűlést tartott. Igen számosan jelentek meg, mit örömmel constatálunk. Elnök Tedeschi János, megnyitó szavában sajnálattal emlité föl, hogy a kereskedelmi testület azon szándéka, miszerint a kereskedelmi viszonyok előmozdítása czéljából az országgyűléshez emlékiratot terjeszsen be, az országgyűlésnek a háboru folytán történt elnapoltatása miatt, nem teljesülhetett; megelégedéssel adja elő, hogy a testület kezdeményezése folytán a szeszregale a városban meglelt szüntetve. A szeszárulást a helytartótanács annak következtében, hogy 65 itteni polgár a költségvetésben e czikkre vonatkozólag netán mutatkozandó hiányokért jót állott, szabadnak nyilatkoztatta ki. A közönség kisebb részéről — ezen intézkedés újonsága s téves fölfogása miatt — eddig e dologban egyes kihágások történtek. Ezek kiegyenlítése végett a 65 jótállói indítványára egy 3 tagu állandó bizottság lett a hatóság által kinevezve. Ezután előterjesztett a múlt évi számadás, melyből közöljük a következő tételeket. Bevétel: 1865-ik évről maradvány: 365 frt 30 kr., bevétel 1866 évben: 540 frt 10 kr. Összes bevétel 896 frt 10 kr. Kiadás 752 frt 38 kr. Pénztármaradvány 143 frt 72 kr. Az ezután következett választás eredménye: Elnök: Tedeschi János; alelnök Herrling János; pénztárnok Richter Ernő. Választmányi tagok: Bettelheim

Vilmos, Blau Henrik, Domány József, Fekete Károly, Kosztka Gusztáv, Lustig Zsigmond, Prinner V. Samu, Probst Nándor, ifj. Probst Károly, Pringer L. S. Haas Jónás, Traytler Lajos. — Kiegészítéül megemlítjük, hogy a testület titkára Robitsek Ágost. A testületbe bejegyzett tag 71.

Gerendás, február 1. (Műmalom Csabán.) Az ország reconstitúciójának műve, habár kínos lassúsággal, de mégis előre halad, s reméljük, hogy a körülmények utóvégre erősebbek lesznek némely egyesek vesztogló és retrograd elveinél, s többek között az alföldi vasut is ténynyé fog válni, miszerint nem lesz felesleges ezen igen valószínű eshetőségre egy terv alapításának eszméjét megpendíteni.

Főleg drága vasutakon korpát fuvarozni nem csak magában fonákság, hanem ez visszahatással van buzánk árára, s így magára a földmívelésre. Ez iránt tisztában lévén, támadtak műalmi társulatok egyik a másik után.

B.-Csaba a déli vasuti állomási helyiségek között legemporalisabb pont, B.-Csaba és Kétegyháza, ezek lévén a körülfekvő pusztaság központjai. B.-Csaba az alföldi vasutnak is egyik állomását teendi, honnan a termést akár Erdély, a Havasföld és a Feketetenger felé, akár az Adriára legrövidebb vasuti vonalon fog lehetni szállítani.

E szerint B.-Csaba szerintem nem fogná fel helyzete előnyös voltát, ha az eszmével, az alföldi vasut csabai pályaudvara közelében építendő nagyobb szerű gőz-műmalom eszméjével nemcsak, de kivitel módozataival is nem foglalkoznák.

Ezen magában is sok hasznot ígérő, a vidéki gazdákra meg épen igen sikeres vállalatnál minden valamirevaló gazda részvényesképen, ugytartom, készséggel érdeklődnék, miszerint meg vagyok győződve, hogy az a közkivánattal találkozáván, létesítse rendkívüli akadályokra nem találja.

Nagyobb szerű vállalatot értek, mert csekélyebb szerű sem magára a várakozásnak meg nem felelne, sem a mezőgazdaságra óhajtott hatását ki nem terjesztené.

Az állattenyésztésre nézve is kívánatos e vállalat, mert olesó korpának mindig bővében volnánk.

A tüzelő drágasága ez idő szerint nálunk akadály, de ezen a vasut megnyitával segítve lesz, vasuti összeköttetésbe jövé Erdély gazdag kőszentlepeivel, vagy még jobban a pécsivel, mely a hazaiak egyik legkitünőbbje.

A kezdeményezést e tekintetben a megyei gazd. egylet tehetné meg, bizottmányt nevezvén ki, melynek feladatául tüzetnek adatokat gyűjteni és azok alapján az egyesületnek kész tervet adni be.

Ajánlom ez ügyet a vidéki gazda- és kereskedői közönség élénk figyelmébe, melyben az kétségen kívül részesülni fog, meg lévén részéről győződve mind a vállalat életrevalóságáról, mind a közönségnek érdeke iránti helyes fölfogásáról és kivitel tekintetében ugy belátásáról, mint erélyéről.

R.

Az aradmegyei közkórház kimutatása 1866-ki évről.

Bevétel:

1. Múlt évről pénztári maradvány	1720 ft 99 kr.
2. Befolyt kamatokban	2828 „ 23 1/2 „
3. Megtérített ápolási költségek	4873 „ 60 „
4. Adományokban és a 1866. évben a közkórház javára tartott	
bál jövedelme	399 „ 37 „
5. Büntetési pénzek	6 „ — „
6. Házjövdelemből	210 „ — „
7. Visszafizetett tőkében	124 „ 36 „

Összesen 10,162 ft 55 1/2 kr.

Kiadás:

8. Jövedelmi adóban	12 ft 66 kr.
9. Tiszti fizetésekre	1115 „ — „
10. Betegpolók bére	1426 „ 40 „
11. Írószerek s nyomtatványokra	113 „ 22 „
12. Kórházi élelmezőnek	2807 „ 79 „
13. Orvosi szerekért	436 „ 79 „
14. Orvosi s egyéb szükségletekre	446 „ 35 „
15. Világításra	153 „ 24 „
16. Tüziféért	574 „ 70 „
17. Ruhamosásra	413 „ 88 „
18. Ruhanezüek beszerzésére	987 „ — „
19. Különféle apróbb szerekért	8 „ 40 „
20. Fa- és cserépedényekért	5 „ 94 „
21. Épületek fentartására	175 „ 78 „
22. Kéményseprő bére	14 „ — „
23. Emészto gödrök és csatornák tisztítására	135 „ — „
24. Füstölő szerekért	7 „ 86 „
25. Vegyes kiadásokra	437 „ 40 „
26. Takarékpénztárba letétetett	124 „ 36 „
27. Pénztári készlet	766 „ 78 1/2 „

Összesen 10,162 ft 55 1/2 kr.

Arad, január 27. 1867.

Szász Gábor, gondnok.